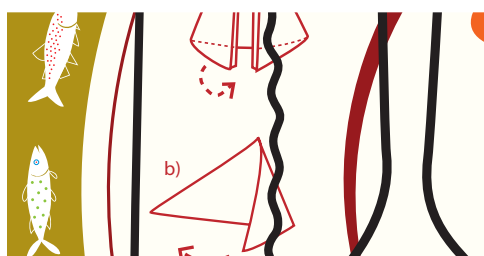
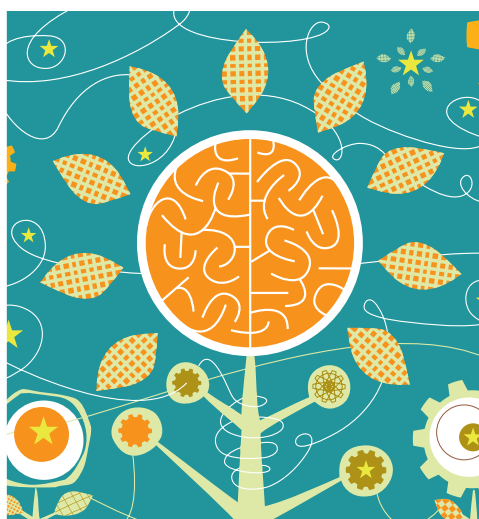
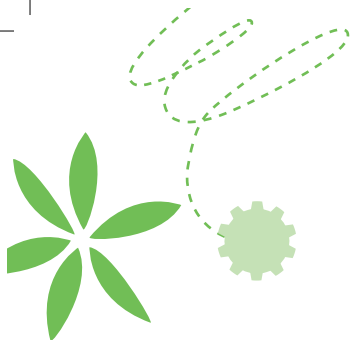

Retningslinjer

– for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet

Gjeldende fra 2013

Forord

Den norske fag- og yrkesopplæringen bygger på tett samarbeid mellom arbeidslivets parter og utdanningsmyndighetene, både på sentralt og lokalt nivå. Systemet bygger på gjensidig tillit mellom partene. OECD har trukket fram dette som styrker ved den norske fagopplæringen.

I *Retningslinjene for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY)*, de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet er det redegjort for bakgrunnen for samarbeidet. Jeg er glad for at disse retningslinjene nå er på plass. Selv om mange velger fag- og yrkesopplæring ved starten av Vg1, er det ikke mange nok som tar fagbrev. Vi står i fare for å ikke rekruttere nok kompetent arbeidskraft innenfor for eksempel byggfagene og helsefagene. Norge er avhengig av et fortsatt godt trepartssamarbeid dersom vi skal lykkes med å rekruttere flere gode fagarbeidere for framtida.

I trepartssamarbeidet må vi finne den rette balansen mellom at fagopplæring skal være fleksibel og ivareta arbeidslivets behov og samtidig robust i forhold til omskiftelige næringsstrukturer og arbeidsmåter.

Videre må vi bygge endringer på kunnskap om effektene av den valgte strukturen og innholdet i fagopplæringen. Samtidig må vi ha systemer for deling og drøfting av kunnskapsgrunnlaget.

Vi må finne den rette balansen mellom arbeidslivets behov for spisskompetanse og den enkeltes behov for en mer generell kompetanse som gir grunnlag for å ta del i samfunnslivet og i livslang læring.

For å bidra til å finne den rette balansen mellom disse ulike elementene legger jeg følgende grunn for arbeidet fra Kunnskapsdepartementets side:

1. Vi skal justere Kunnskapsløftet underveis. Vi skal ha åpne diskusjoner om velbegrunnede endringsforslag som følge av arbeidslivets behov. Samtidig må vi erkjenne at ikke alt som skal læres, kan læres i løpet av fire års opplæring. Fortsatt vil arbeidsplassen være den viktigste læringsarenaen.
2. Vi skal opprette et kvalitetsvurderingssystem for fag- og yrkesopplæringen. Systemet vil etter hvert hjelpe de som skal ta beslutninger om for eksempel dimensjonering av tilbud i videregående. Lærlingstatistikken skal forbedres. Det vil blant annet kunne være til hjelp for de faglige rådene sine vurderinger.
3. Vi skal fortsatt balansere behovet for generell kompetanse og mer fagspesifikk kompetanse. Vi skal fortsatt ha felles læreplaner i fellesfagene, men vi må stadig bli bedre til å både yrkesrette fellesfagene og til å gjøre programfagene mer relevante og tilpasser arbeidslivets behov. Hospiteringsordninger og andre kompetanseutviklingsopplegg vil bidra til dette.

Jeg vil bruke partsamarbeidet til å fortsette dialogen mellom alle parter i å finstemme den balansen vi trenger, og kanskje noen ganger til å gjøre større grep når det trengs. Jeg har også noen forventninger til partene.

Jeg forventer at alle stiller opp for hovedoppgaven – det å rekruttere nok og gode nok fagarbeidere og læreplasser til de som trenger det. Alle typer arbeidsgivere må bidra, statlige, kommunale og private – store og små.

Jeg forventer at de faglige rådene baserer sine innspill på dokumentasjon så langt det lar seg gjøre, og at rådene også er kreative i sine løsningsforslag.

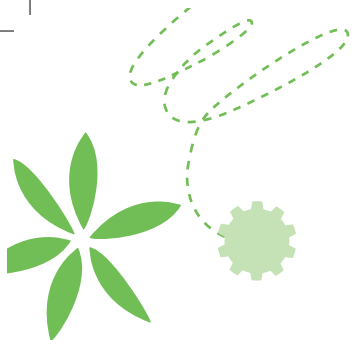
Jeg forventer at SRY tar realitetsdiskusjoner av viktige dilemmaer om for eksempel årsak til mangel på læreplasser og om strukturen i fagopplæringen kan variere mer mellom fag.

Jeg ser fram til å fortsette partssamarbeidet etter de nye retningslinjene som er presentert i dag, og understreker vårt felles ansvar for rekruttering av gode og mange nok fagarbeidere.

Kristin Halvorsen
Kunnskapsminister

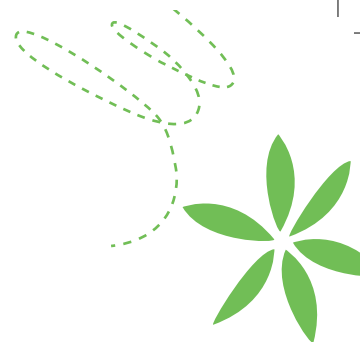

Retningslinjer – for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet

Partssamarbeidet er organisert gjennom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de ni faglige rådene på sentralt nivå, og gjennom yrkesopplæringsnemndene på fylkesnivå. Dette dokumentet beskriver samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og sentrale myndigheter ved Utdanningsdirektoratet. Samarbeidet betegnes ofte som trepartssamarbeidet. Målet er å styrke samarbeidet, effektivisere saksbehandlingen og øke informasjon og kunnskap om det som skjer innen fagfeltet.

Arbeidslivets kompetansebehov endres kontinuerlig, noe som må gjenspeiles i det til enhver tid gjeldende utdanningstilbudet. Det er spesielt utfordringer knyttet til spørsmål omkring endringstakten i fagenes innhold og struktur.

1. Forankring

I Norge er fag- og yrkesopplæringen en integrert del av den offentlige grunnopplæringen. Hovedmodellen for yrkesopplæringen på videregående nivå er to år i skole og to år i bedrift. Det er fleksibilitet knyttet til muligheter for å fravike hovedmodellen. De to læringsarenaene skole og bedrift er likeverdige. Den norske fag- og yrkesopplæringen bygger på den klassiske lærlingtradisjonen, der opplæringen av lærlingene skjer i virksomheten. I Norge har det offentlige en større rolle enn i land som rendyrker den klassiske modellen. Styringsdokumenter som læreplaner blir fastsatt av sentrale myndigheter, skolen har ansvaret for en større del av opplæringen, og det offentlige finansierer en større del av opplæringen i bedrift enn i land vi ofte sammenligner oss med. Fag- og yrkesopplæringen har blant annet som mål å imøtekomme arbeidslivets behov for kompetanse, og opplæringen er en integrert del av grunnopplæringen.¹

1.1. Internasjonale forpliktelser

Norge ratifiserte ILO-konvensjonen² av 23.06.1975 nr. 142 om yrkesrettledning og yrkesopplæring³ i 1976. Med dette fastslo Stortinget at partene i arbeidslivet skal ha avgjørende innflytelse på utformingen av fag- og yrkesopplæringen i Norge.

Konvensjonen forplikter statene til gradvis å bygge ut sin yrkesrettledning og yrkesopplæring i samarbeid med partene i arbeidslivet. Statenes plikt til å samarbeide med partene i arbeidslivet er imidlertid betinget av at det «høver og er i samsvar med nasjonal lov og praksis» (art. 4 og 5).

I tilknytning til konvensjonen anbefaler ILO-rekommandasjon nr. 150 blant annet representasjon fra arbeidstakernes og arbeidsgivernes organisasjoner «i de organer som er ansvarlig for styringen av offentlige opplæringsinstitusjoner og for tilsynet med deres virksomhet» (art. 69). Dagens lovregulering av styringsordningen i fagopplæringen i Norge bygger i stor grad på dette utgangspunktet.

1.2. Nasjonal lovgivning.

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) er regulert i opplæringsloven § 12-1, og de faglige rådene for de enkelte fag og fagområder har hjemmel i § 12-2. Reglene i opplæringsloven kap. 12 er i stor grad en videreføring av tidligere regler i den nå opphevede lov av 23.05.1980 nr. 13 om fagopplæring i arbeidslivet.

1 NOU 2008: 18 Fagopplæring i arbeidslivet

2 The International Labour Convention

3 ILO-rekommandasjon nr. 150

Kunnskapsdepartementet oppnevner SRY, og har vedtatt nytt mandat for SRY for oppnevningsperioden 2012-2016. Utdanningsdirektoratet oppnevner de faglige rådene etter delegert myndighet fra departementet. Medlemmene i SRY og de faglige rådene oppnevnes etter forslag fra organisasjonene. SRY og rådene er rådgivende organ for direktoratet og Kunnskapsdepartementet og oppnevnes for 4 år.

Med hjemmel i § 12-1 siste punktum har departementet fastsatt mandat for Samarbeidsrådet for fag- og yrkesopplæringen (SRY). Mandatet inneholder blant annet nærmere beskrivelse av SRYs oppgaver. Samarbeidsrådet skal være et organ for dialog mellom departementet, arbeidslivspartene og elev- og lærerorganisasjonene. Det er en plikt til å la seg oppnevne som medlem til SRY, jf. § 12-7.

Etter § 12-2 skal det også oppnevnes nasjonale faglige råd for fag- og yrkesopplæringen. I bestemmelsen er det fastsatt at hvert fag eller fagområde som kan ha læretid i bedrift skal være tilknyttet et faglig råd. Videre fremgår det at "Departementet avgjør etter framlegg frå organet for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa kva for faglege råd som skal skipast, storleiken på råda, kva for fagleg felt det enkelte rådet skal dekkje og reglement for oppgåvene til råda."⁴ Det er etablert ni faglige råd, ett for hvert utdanningsprogram.

Utdanningsdirektoratet har vedtatt nytt mandat for de faglige rådene for oppnevningsperioden 2012-2016. Etter delegasjon fra Kunnskapsdepartementet er det bestemt at rådene oppnevnes av Utdanningsdirektoratet. Mandatet beskriver de faglige rådenes sammensetning og deres konkrete oppgaver knyttet til fag- og yrkesopplæringen.

Stortinget vedtok i 2004 at Utdanningsdirektoratet skal være sekretariat for SRY og de faglige rådene. Det henvises til at "... samarbeidsorganet og dei faglege råda da vil ha direkte tilgjenge til det faglege miljøet som handterer fleirtalet av dei sakene råda skal behandle. Når denne funksjonen er plassert i direktoratet, vil råda ikkje berre ha tilgjenge til den samla kompetansen der; dei vil også ha tilgjenge til all den informasjon som blir utarbeidd i eller kjem til direktoratet. Dette vil vere ein fordel for råda i arbeidet deira, og det vil også medverke til å styrkje den gjensidige utvekslinga av kompetanse, metodar og læringsformer mellom fag- og yrkesopplæringa og dei andre ansvarsområda i direktoratet."⁵

4 Opplæringsloven § 12-2

5 Ot. Prp. Nr. 55(2003-2004)

1.3. SRY og de faglige rådenes mandat

De faglige rådene og SRY skal arbeide for kvalitet og utvikling i fag- og yrkesopplæringen, og kan foreslå endringer innenfor alle områder som omfatter fag- og yrkesopplæring uavhengig av på hvilket forvaltningsnivå saken avgjøres. På den delen av opplæringen som foregår i bedrift/virksomhet skal partenes forslag vektlegges spesielt. Representantene for faglige råd skal ivareta hele kompetanseområdet som de respektive utdanningsprogram består av. Rådsmedlemmene ivaretar også forslag fra organisasjoner med interesser for det enkelte utdanningsprogram.

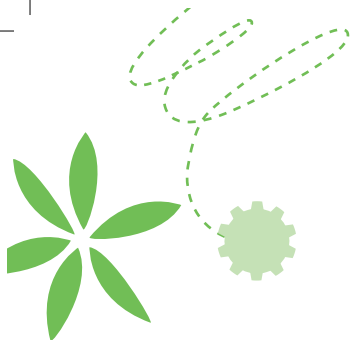
SRY og de faglige rådene har i henhold til gjeldende mandat blant annet oppgaver innen følgende hovedområder:

- Arbeide for kvalitet i fag- og yrkesopplæringen.
- Arbeide for å nå målsettingene i samfunnskontrakten for læreplasser.
- Foreslå områder for utprøvinger, utviklingsarbeid og forskning innenfor fag- og yrkesopplæringen.
- Følge den faglige utviklingen innenfor rådets område og tilgrensede områder. Ved behov skal rådet ta initiativ til nyetablering, omlegging og nedleggelse av utdannelser. Det faglige rådet skal to ganger i løpet av oppnevningssperioden sende en redegjørelse om ovennevnte. Arbeidet skal baseres på forskning, analyser og prognoser. Redegjørelser for tilgang på læreplasser skal inkluderes. Arbeidet skal ses i sammenheng med det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet og informasjonssystemet for læreplaner. Utdanningsdirektoratet vil utarbeide oppdrag i tråd med retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet.
- Gi råd til Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet ved behov.
- Gjennom selvstendig initiativ og oppgaver skal rådene arbeide for å utvikle kvaliteten i fagene og se trender og utviklingstrekk som dekker arbeidslivets, den enkeltes og samfunnets fremtidige behov for kompetanse.

Mandatene i sin helhet er vedlagt (vedlegg 1 og 2).

SRY og de faglige rådene har oppgaver knyttet til opplæring både i skole og virksomhet (hele det fireårige løpet). Der det er formålstjenlig, vil enkelte saker knyttet til ungdomstrinnet og overganger mellom utdanningsnivåene forelegges SRY og de faglige rådene.

2. Endringsforslag

2.1. Initiativ til endringsforslag

Alle parter har ansvar for å følge utviklingen innen utdanningsområdet og komme med endringsforslag der dette synes formålstjenlig. Med bakgrunn i blant annet globalisering og den teknologiske utviklingen er arbeidslivets etterspørsel etter ulike typer kompetanser i stadig endring.

SRY og de faglige rådene er rådgivende organ, og representerer ressurser innen sine faglige ansvarsområder i fag- og yrkesopplæringen. SRY skal arbeide med overordnede spørsmål knyttet til kvalitetsutvikling for hele opplæringsløpet. De faglige rådene skal konsentrere sitt arbeid til forhold som er spesifikt for det enkelte utdanningsprogram.

SRY og de faglige rådene har en særegen oppgave i å holde utdanningsmyndighetene kontinuerlig oppdatert om endringer innenfor sine fagområder. Utdanningsmyndighetene har et tilsvarende ansvar for å holde partene i arbeidslivet oppdatert innen sine forvaltningsområder.

Alle representanter i SRY og de faglige rådene har ansvar for å forankre arbeidet i egen organisasjon.

Utdanningsdirektoratet forbereder endringsforslagene før behandling i SRY og de faglige rådene. For at endringsforslagene fra SRY og de faglige rådene skal gis enn effektiv behandling, er det forslagstillernes ansvar å begrunne endringsforslag, så langt dette er rimelig.

Utdanningsdirektoratet fatter beslutninger vedrørende de råd som gjelder direktoratets ansvarsområder, og ellers videreformidler rådene til det aktuelle myndighetsorgan.

Departementet og direktoratet sender med jevne mellomrom saker på offentlig høring. Disse adresseres både til organisasjonene direkte og til SRY og de faglige rådene. SRY og de faglige rådene vurderer i hvert tilfelle om det er aktuelt å avgi høringssvar.

De faglige rådene har et særskilt ansvar for å følge aktualiteten i innholdet i læreplanene. På den delen av opplæringen som foregår i bedrift/virksomhet skal partenes forslag vektlegges spesielt. Gjennom de faglige rådene skal partene på ethvert tidspunkt kunne gi råd og innspill til innholdet i læreplanene. Det faglige rådet skal to ganger i løpet av oppnevningsperioden sende en redegjørelse om den faglige utviklingen og behov for nyetablering, omlegging og nedleggelse av utdannelse. Utdanningsdirektoratet vil utarbeide oppdrag i tråd med retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet.

2.2. Vedtaksmyndighet

Kunnskapsløftet er basert på St.meld. nr 30. (2003-2004) Kultur for læring og Innst. S. nr. 268 (2003-2004), samt påfølgende aktuelle stortingsmeldinger. Endringsforslag som knytter seg til stortingsvedtak må som et utgangspunkt behandles på nytt i Stortinget. Endringsforslag det ikke vurderes nødvendig å forelegge Stortinget, behandles av Kunnskapsdepartementet, alternativt Utdanningsdirektoratet, der myndighet er delegert.

Stortinget vedtar nye lover eller endring av lov. Med mindre Utdanningsdirektoratet har delegert myndighet, er det Kunnskapsdepartementet som vedtar forskrifter. I mange saker knyttet til fag- og yrkesopplæring er Utdanningsdirektoratet saksforberedende organ. Endringsforslag knyttet til lov og forskrift sendes på offentlig høring.

Læreplanverket for Kunnskapsløftet har status som forskrift⁶. Dersom det skal gjøres endringer i Læreplanverket for Kunnskapsløftet må man derfor følge forvaltningslovens bestemmelser om utredningsplikt, forhåndsvarsling og uttalelser fra interesserte (§ 37), formkrav og kunngjøring (§ 38), jf. Utredningsinstruksen.⁷ Det samme gjelder forslag til endringer knyttet til tilbudsstrukturen.

2.3. Dokumentasjonsgrunnlag

Myndighetene, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene er enige om retningslinjer for dokumentasjons- og utredningskrav knyttet til endringsforslag. For endringer i tilbudsstrukturen er det fastsatt *Rutiner og prosedyrer for endringer i tilbudsstrukturen i videregående opplæring, yrkesfaglige utdanningsprogrammer*⁸

Forslagene skal så langt det er mulig inneholde:

- Omtale av forslagsstiller(ne)
- Problembeskrivelse som omfatter:
 - Hva problemstillingen består av
 - Hvor mange som er berørt av problemstillingen
 - Refleksjoner rundt årsaker (struktur/prosess)
 - Kriterier for at man ønsker å ta saken videre til myndighetene
- Analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av den beslutning som foreslås truffet (kvalitet og hvor mange som omfattes)
- Økonomiske og administrative konsekvenser for statlig og fylkeskommunal forvaltning, samt for private (næringsvirksomhet og enkeltpersoner)

Retningslinjene tar hensyn til at det er nødvendig at forslagene belyses tilstrekkelig. Omfanget av forarbeidet vil avhenge av sakens kompleksitet og hvem som har vedtaksmyndighet. Utdanningsmyndighetene og partene i arbeidslivet har ansvar for at nødvendig informasjon er tilgjengelig. For saker som det vurderes å forelegge Stortinget må det påregnes noe mer forarbeid og lengre saksbehandlingstid.

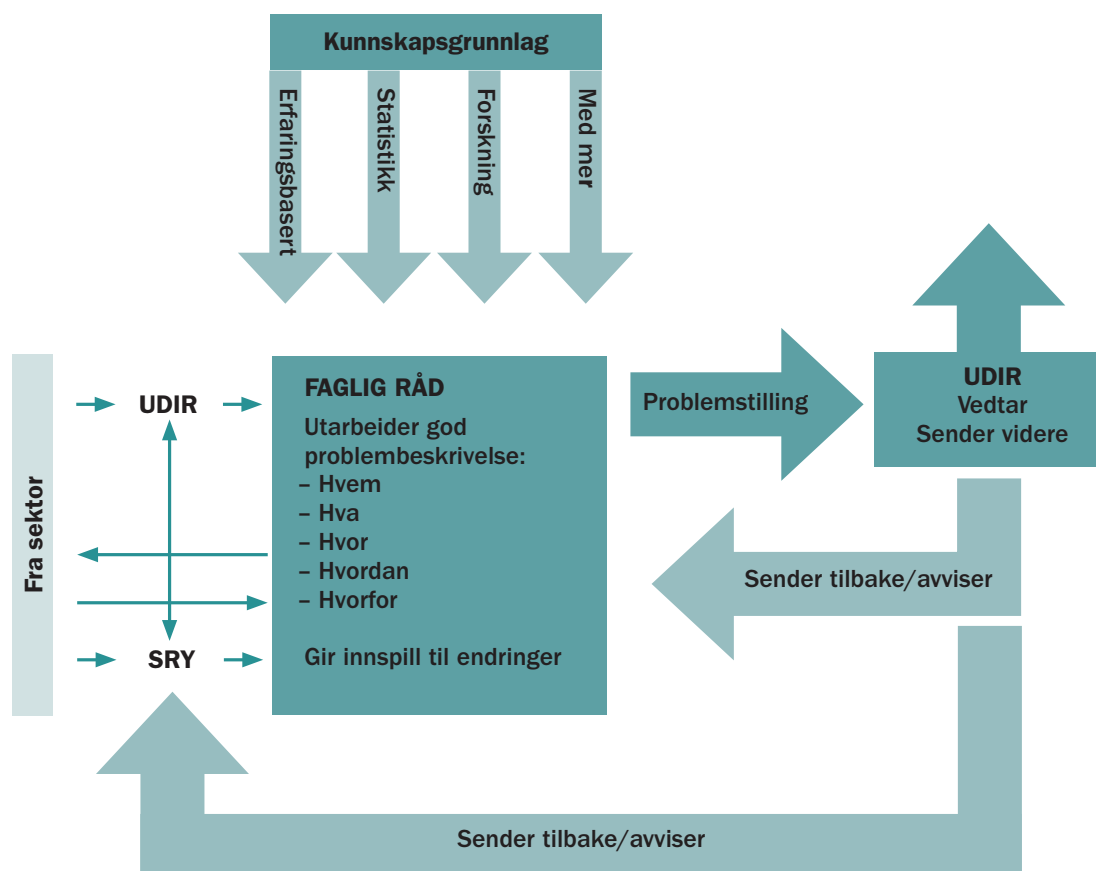
6 Forskrift til opplæringsloven §§ 1-1 og 1-3

7 Instruksen ble fastsatt ved kongelig resolusjon 18. februar 2000 og revidert ved kongelig resolusjon 24. juni 2005

8 <http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplering/Rutiner-og-prosedyrer-for-endring-i-yrkesfaglige-utdanningsprogrammer/>

2.4 Illustrasjon av saksgang av endringsforslag

Modellen over er en skisse for saksgangen for henvendelser fra sektor til utdanningsmyndighetene. Henvendelsene sendes Utdanningsdirektoratet, SRY og de faglige rådene. Modellen innebærer følgende ansvarsdeling:

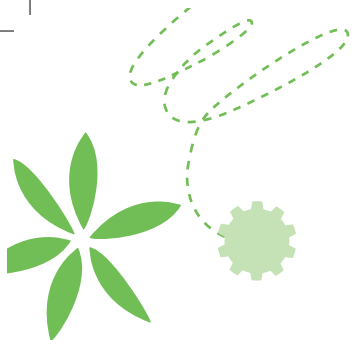
- De faglige rådene har med støtte fra sitt sekretariat ansvar for gode problembeskrivelser. Både Utdanningsdirektoratet og det enkelte faglige råd skal bidra til et best mulig kunnskapsgrunnlag knyttet til problemstillingen.
- Direktoratet har ansvar for å vurdere om problemstillingene er av en slik karakter at de bør følges opp. SRY kan være rådgivende organ i den prosessen.
- SRY og de faglige rådene kan også ta opp problemstillinger på eget initiativ.

De faglige rådene mottar en rekke henvendelser fra sin sektor der utfordringer av forskjellig størrelse og karakter tas opp. Det er opp til det faglige rådet å vurdere om henvendelsen bygger på et solid nok grunnlag til at den skal tas videre til utdanningsmyndighetene, eller om det skal etterspørres supplerende opplysninger fra avsender. Utdanningsdirektoratet støtter det faglige rådet med å foreta vurderingen. Det faglige rådet, støttet av direktoratet, utarbeider en problembeskrivelse som bygger på en eller flere henvendelser.

Både erfaringsbasert kunnskap og funn fra forskning og statistikk fra organisasjonene og Utdanningsdirektoratet vil være bakgrunn for problembeskrivelsene.

Alle problembeskrivelsene tas imot av Utdanningsdirektoratet og registreres. Utdanningsdirektoratet sorterer innspillene og gir tilbakemelding om eventuell manglende dokumentasjon. Innspillene prioriteres, og Utdanningsdirektoratet setter opp en tidsplan for behandling av sakene. Dette innebærer en løpende tilbakemelding til forslagstiller. Det er Utdanningsdirektoratets ledelse som har den endelige myndighet til å vurdere henvendelsene. Alle saker der det er uenighet forelegges departementet. Utdanningsdirektoratet gir skriftlig tilbakemelding på alle forslag som ikke følges opp videre.

3. Praktisk organisering

Dialogen med rådene er basert på formelle møter. Møtene skal sikre et velfungerende partssamarbeid på tvers av sektorer, mellom nasjonalt og regionalt nivå, samt forankring hos nasjonale myndigheter.

- Utdanningsdirektoratet utarbeider en overordnet plan for hele oppnevningsperioden. I tillegg utarbeides det årsplaner (årshjul). Aktuelle høringer, konferanser mv. innarbeides i planene.
- SRY avholder seks møter i året inkludert et studiebesøk.
- Det er lagt opp til 4-5 en-dags møter i Oslo i hvert faglig råd, et fylkesbesøk samt seks arbeidsutvalgsmøter i året. Det er videre lagt opp til en studiereise utenlands i løpet av oppnevningsperioden.
- Det avholdes 3-4 fellesmøter mellom ledere og nestledere i de faglige rådene og SRY. Representantene møter på vegne av rådet. SRYs medlemmer er invitert til hvert møte. Fellesmøtenes formål er å forberede saker som skal til behandling i rådene samt være møteplass for diskusjon for saker som er aktuelle på tvers av de faglige rådene.
- Medlemmer av SRY og de faglige rådene kan ta initiativ til tema/fagdager. Forsøk, utviklingsarbeid, forskning og arbeidet med kvalitet og utvikling er aktuelle temaer.
- Det avholdes administrative møter mellom ledere i de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet etter behov.
- SRY samarbeider med yrkesopplæringsnemndene gjennom ett årlig møte.
- Det avholdes minst ett årlig møte mellom henholdsvis SRY, de faglige rådene og direktoratets øverste ledergrupper.
- Sekretariatet stiller en sekretær til disposisjon for det enkelte råd.
- Rådnes arbeidsutvalg eller leder og nestleder er i samarbeid med sekretariatet ansvarlig for dagsorden til møtene. Utdanningsdirektoratet fremmer saker til behandling i rådene. Alle rådsmedlemmer kan ta opp saker på eget initiativ.
- Rådets sekretær er sammen med sekretariatet ansvarlig for planlegging, innkalling, gjennomføring og referatskriving på rådnes møter.
- Utdanningsdirektoratets ledelse skal jevnlig orientere SRY om viktige saker i Utdanningsdirektoratet.
- Møteinnkalling og referat sendes rådsmedlemmene på e-post. Utdanningsdirektoratet publiserer dokumentene fortløpende på nettet.
- Informasjon om direktoratets arbeid knyttet til fag- og yrkesopplæring publiseres på www.Utdanningsdirektoratet.no.
- Direktoratet, de faglige rådene og SRY evaluerer årlig samarbeidet mellom sekretariatet og rådene.
- Utdanningsdirektoratet utarbeider prinsipper for arbeidet i arbeidsgrupper nedsatt av de faglige rådene.

3.1 Beskrivelse av rådssekretærene i Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) og de faglige råds rolle

Grunnlaget for beskrivelsen er *Retningslinjer for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), faglige råd og Utdanningsdirektoratet*.

1. Rådssekretæren er tilknyttet SRY eller et faglig råd.
2. Rådssekretæren skal utføre det administrative arbeidet i SRY eller det faglige rådet i henhold til *Retningslinjer for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet*. slik at vedkommende er inneforstått med partene i arbeidslivets særlige rolle i samarbeidet om fag- og yrkesopplæring
3. Utdanningsdirektoratet er sekretariat for SRY og de faglige rådene. Rådssekretærene skal koordinere rådets arbeid. Rådssekretærene skal sikre informasjonsflyt og bidra til kompetanseoverføring mellom det faglige rådet, Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet.
4. Rådssekretæren skal medvirke til at Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet mottar velbegrunnede endringsforslag og anbefalinger fra det faglige rådet, og at endringsforslag oppfyller dokumentasjonskravene som er fastsatt i *Retningslinjer for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet*.
5. Rådssekretæren skal følge opp og skal kunne initiere saker i samarbeid med det faglige rådet.
6. Rådssekretæren i det faglige rådet skal holde seg faglig oppdatert og følge utviklingstrekk innen det aktuelle utdanningsprogrammet.

3.2 Prinsipper for organisering av sekretariatet for Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY)

Fastsatt 2012

Møtedeltakelse fra Utdanningsdirektoratet og sekretariatet

- Leder av avdeling for fag- og yrkesopplæring møter som administrerende direktør for sekretariatet sammen med rådssekretær og en bistandshjelp.
- Ledelsen i Udir møter kun dersom de blir invitert av SRY. Dette innebærer at det faste punktet «Ledelsen i Udir orienterer» utgår fra agendaen.
- Saksbehandlere fra Udir møter kun dersom de har en egen sak på agendaen. Etter behandling vil personen forlate møtet.
- De ulike fagavdelingene kan delta med en observatør i møtene når det er saker på agendaen som er relevante for de respektive fagavdelingene.

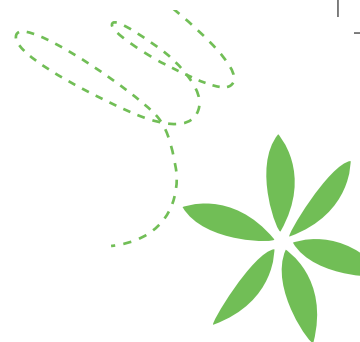
Dagsorden

- SRY har en mer aktiv rolle i å bestemme dagsordenen.
- Forslag til dagsorden settes i inneværende SRY-møte. Sekretariatet har også anledning til å melde inn saker til dagsordenen i møtene.
- Sekretæren ber om innspill til saker intern i Udir og fra SRY innen en frist satt av SRY.
- Sekretæren sammen med ledelsen i SRY fastsetter dagsordenen for SRY-møtene i forkant av formøter der kun sakspapirer gjennomgås.
- SRY behandler færre orienteringssaker på møtene, dette sendes heller ut på e-post og/eller publiseres på SRYs hjemmeside på udir.no

Møter med statsråden

- Sekretariatet bistår SRY i å arrangere møter med statsråden. Det tas sikte på to årlige møter der et av møtene er sammen med leder og nestleder av faglige råd.

Vedlegg 1

Mandat for Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY)

Fastsatt og gjeldene fra 8. juni 2012

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY) er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet i henhold til § 12-1 i opplæringsloven og skal i følge loven hjelpe departementet med råd og ta initiativ for å fremme fag- og yrkesopplæringen. SRY skal bidra til å utvikle fag- og yrkesopplæringen slik at den ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for kompetanse. SRY skal tilstrebe et overordnet og strategisk perspektiv.

SRY skal bidra til samarbeid mellom aktuelle aktører for fag- og yrkesopplæringen nasjonalt, regionalt og lokalt samt mellom bransjer og sektorer.

Oppgaver

SRY skal:

- arbeide for kvalitet i opplæringen i skole og arbeidsliv
- arbeide for å sikre yrkesfagenes status
- vurdere fag- og yrkesopplæringens rolle i den samlede utdannings- og kompetansepolitikken
- basert på kunnskap og informasjon, vurdere behov for endringer i yrkesopplæringen
- vurdere hvordan læreplanene og tilbudsstrukturen ivaretar den enkelte, virksomhetenes og samfunnets behov for kompetanse
- arbeide for å nå målsettingene i samfunnskontrakten for læreplasser
- foreslå områder for utprøvinger, utviklingsarbeid og forskning innenfor fag- og yrkesopplæringen
- følge med på utviklingen internasjonalt som har betydning for fag- og yrkesopplæringen
- gi råd om antall faglige råd og rådenes arbeidsområde og sammensetning
- arbeide for god kontakt mellom arbeidsliv og skole
- gi råd til utdanningsmyndighetene ved behov

Sammensetting

SRY skal ha 14 medlemmer og være sammensatt av personlig oppnevnte representanter fra arbeidstakerorganisasjonene (herunder lærerorganisasjoner), arbeidsgiverorganisasjonene, nasjonale og regionale utdanningsmyndigheter og elever/lærlinger. Hvert medlem er oppnevnt for fire år av gangen og skal ha en personlig vararepresentant. Arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentantene skal til sammen utgjøre flertallet i organet. Samarbeidsrådet konstituerer seg selv.

Forholdet til de faglige rådene

De faglige rådene har ansvar for å gi råd til myndighetene om spørsmål som gjelder fag innenfor sine respektive utdanningsprogram, jf. mandatet for de faglige rådene. De faglige rådene skal behandle saker som gjelder mindre endringer i læreplaner på Vg2- og Vg3-nivå eller mindre endringer i tilbudsstrukturen.

Delegering, arbeidsutvalg, arbeidsgrupper

SRY kan opprette arbeidsgrupper og foreslå for departementet og/eller Utdanningsdirektoratet at det opprettes andre grupper eller utvalg.

Sekretariat

Utdanningsdirektoratet skal forberede arbeidet i Samarbeidsrådet gjennom å forberede de sakene rådet skal behandle, ha ansvar for de praktiske oppgavene i forbindelse med Samarbeidsrådets arbeid og innhente informasjon rådet ber om.

Vedlegg 2

Mandat for faglige råd

Fastsatt 26. juni 2012, gjeldende fra 1. september 2012.

Formål

Opplæringslovens § 12-2 fastslår opprettelse av faglige råd:

Departementet nemner opp faglege råd for fag- og yrkesopplæringa. Kvart fag eller fagområde som kan ha læretid i bedrift, skal vere knytt til eit fagleg råd. Departementet avgjer etter framlegg frå organet for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa kva for faglege råd som skal skipast, storleiken på råda, kva for fagleg felt det enkelte rådet skal dekkje og reglement for oppgåvene til råda.

1. De faglige rådene er rådgivende organ og representerer ressurser innen det enkelte utdanningsprogram. Gjennom selvstendig initiativ og oppgaver skal rådene arbeide for å utvikle kvaliteten i fagene og se trender og utviklingstrekk som dekker arbeidslivets, den enkeltes og samfunnets fremtidige behov for kompetanse.
2. De faglige rådene skal ivareta den faglige helheten innen eget utdanningsprogram og se sammenhenger på tvers av bransjer og strukturen i opplæringen.

Ansvarsområder

Rådets oppgaver skal utføres i henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet.

3. Partene i arbeidslivet skal gjennom de faglige rådene ha innflytelse på hele opplæringen i faget. På den delen av opplæringen som foregår i bedrift/ virksomhet skal partenes forslag vektlegges spesielt. Gjennom de faglige rådene skal partene på ethvert tidspunkt kunne gi råd og innspill til innholdet i læreplanene.
4. De faglige rådene skal følge den faglige utviklingen innenfor rådets område og tilgrensende områder. Ved behov skal rådet ta initiativ til nyetablering, omlegging og nedleggelse av utdannelse. Det faglige rådet skal to ganger i løpet av oppnevningssperioden sende en redegjørelse om ovennevnte. Arbeidet skal baseres på forskning, analyser og prognoser. Redegjørelser for tilgang på læreplasser skal inkluderes. Arbeidet skal ses i sammenheng med det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet og informasjonssystemet for læreplaner. Utdanningsdirektoratet vil utarbeide oppdrag i tråd med retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet.

5. De faglige rådene kan overfor Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet fremme saker knyttet til eget utdanningsprogram.
6. De faglige rådene skal gi råd i faglige spørsmål når Kunnskapsdepartementet eller Utdanningsdirektoratet ber om det.

Oppnevning, sammensetning og organisering

7. De faglige rådene oppnevnes av Utdanningsdirektoratet etter delegert myndighet fra Kunnskapsdepartementet for inntil fire år av gangen. Medlemmene representerer egen organisasjon og kompetanseområdet som de respektive utdanningsprogram består av.
8. De faglige rådene skal være sammensatt av like mange representanter fra arbeidstaker og arbeidsgiversiden. Inntil en tredjedel av rådet kan bestå av pedagogisk personale og representanter fra utdanningsmyndighetene. Elevorganisasjonen har en representant i hvert av de faglige rådene.
9. Utdanningsdirektoratet kan oppnevne observatører fra statlige myndigheter tilknyttet det enkelte faglige råd.
10. De faglige rådene konstituerer seg selv og skal etablere et arbeidsutvalg.
11. I samarbeid med sekretariatet kan de faglige rådene ved behov trekke inn ytterligere spisskompetanse og opprette arbeidsgrupper.

Sekretariat og møtevirksomhet

12. Utdanningsdirektoratet er sekretariat for faglige råd som vil ha direkte tilgang til det faglige miljøet som håndterer flertallet av de sakene rådet skal behandle. Utdanningsdirektoratet skal utføre sekretariatsarbeidet i henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY), de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet.
13. Hvert faglig råd har en sekretær i Utdanningsdirektoratet.
14. Sekretariatet kan i samarbeid med arbeidsutvalget anmode organisasjonene om å foreslå en ny representant i det faglige rådet dersom et medlem gjentagende ganger ikke deltar i rådets arbeid.
15. Utdanningsdirektoratet dekker reise- og oppholdsutgifter og møtekostnader for de faglige rådene.

Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no